

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
Földes Ede
könyvkereskedése
Bethlen-utca 2. sz. alatt,
hova egy a lap szellemi részét illető
közlemények, mint az előtti
zetések és hirdetések bér
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Nyílt tér sora 40 fillér.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A kormány-válság.

A képviselőház szünete a legkedvezőbb számítás szerint körülbelül augusztus végéig fog elhúzódni. A király rövid ideig megpihen Bécsben, mielőtt Magyarországra jön és a kormányválsággal összefüggő kihallgatások bizonyára több napot, esetleg egy egész hetet fognak igénybe venni. A kormányalakítás is eltart pár napig és közbe jön még a király születésnapja, valamint a Szent-István-napi ünnep. Ha előreláthatatlan akadályokat nem is veszünk számításba, akkor is a hónap vége tájára kell tenni a terminust, a mikor az új kormány bemutatkozhatik.

A mi magát a válságot illeti, egyelőre csak annyit biztos, hogy annak kialakulásáról ma még senki se tudhat semmit. Hanem azért a levegőben százával röpködnek a kombinációk lármás kacsaí, s a kinek kedve telik az ilyen leha sportban, lövöldözhet belőlük, a mennyit csak akar. Nem lehet azonban elképzelni, hogy az újságolvasó ne várná meg szívesen a válság igaz és biztos híreit, a melyeknek most még nem nyílt meg a forrása. A míg a király meg nem érkezik s meg nem hallgatja azokat a politikusokat, a kiknek a véleménye vagy tanácsa irányt fog szabni a kibontakozásra, addig üres találgatás és balga jóvendőmondás csak minden nyomtatott szó, a mely információ gyanánt tolakszik a közönség elé.

Azok, a kiknek terveibe beleillik, hogy a politikai zavarok növekedjenek és a békés kibontakozás útját mentől több akadály tege járhatlaná — nagy kedvvel vetik magukat a szabadelvűpártra, mindenféle mesterkedéssel törekedvén azt oly színtben feltüntetni, hogy bomladozik, széthullóban van.

Ebben keresi és ebben is találja meg legerősebb segítségét a harcziar párt, — ha igazak volnának a hírek, a miket a szabadelvűpárt belső zavarairól szünetlenül korpoltálnak. Csak hogy ezek a híresztelések merőben alaptalanok. A többség tagjait bizonyára kivétel nélkül áthatja az a tudat, hogy az országot nem érhetné nagyobb és végzetesebb szerencsétlenség annál, mint ha a kormányzó párt a válság legkritikusabb perceiben felmondaná a szolgálatot és nem volna képes megőrizni osztatlan, szilárd egységét.

TÁRCSA.

Vizakna város diszpolgárai.

Közi: Szentkatolnai Bakk Endre.
(Folytatása és vége.)

Vizakna történetében Deák Ferencz diszpolgár emléke a legnagyobb tisztelettel őriztetik. Budapestem emelt mauzoleuma javára 1876 február 1-én a város 100 forintot küldött 189. sz. alatt (Városi lev. Prot. pol. 1876. sz. 30.)

5. Tóth Vilmos, m. kir. belügyminiszter, diszpolgárra választása hasonlóan 1872 nov. 21-én történt.

6. Dr. Pauler Tivadar, m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter is Vizakna diszpolgárává 1872 nov. 21-én választott meg. 1873 május 5-én kelt levelében írja: „Hálás köszönettel vettem ns. Vizakna város Közönsége személyem iránti bizalmának azon kitüntető jelét, hogy diszpolgárai sorába felvenni és arról kiállított oklevéllel megisztelni méltóztatott. Kötelességszerű munkálkodásaim legszebb jutalmát polgártársaim méltánylásában, rokonszenvében találván, annak bizonyítékát nagyra becsülöm. Fogadja tehát Tisztelt Közönség legforróbb köszönetem jelentését, azon biztosítással, miszerint mindenkor legszentebb kötelességemnek fogom tartani, hogy a haza javának előmozdítására irányzott ószinte törekvéseim által polgártársaim bizalmát és rokonszenvét kiérdemeljem.“ (Városi lev. II. sz. 789 Prot. pol. 1873. sz. 103.) Vizaknának örök jólétvéje maradt Vizaknán létrehozott kir. járásbírótság ügyének meleg felkarolása által, mi tekintetében e sorok íróját nálai tisztelgése alkalmával személyesen is biztosította.

7. Okányi Szilárd József, miniszterelnök, többekkel együtt 1872. decz. 30-án tartott közgyűlésen, polgármester Szöcs Sándor indítványára vétett fel,

SZEMLE.

Vélemények. Egy bécsi lap tudósítója felkereste az egyes magyar politikusokat, hogy nyilatkozzanak a válságos helyzetről. Kérdéseire vonatkozólag rövid kivonatban a következő felvilágosításokat nyerte:

Br. Dániel Ernő: Egészen világos az, hogy nemzeti engedmények nélkül béke nem is képzelhető. És itt elvként állítható fel, hogy a közös hadsereg védképessége mindenkéltől megóvaudó. De éppen a monarchia és a dualisztikus elv érdekében való lenne, ha bizonyos tekintetben bőkezűek volnának. Miután az természetes, hogy annak az államférfiúnak, a ki a kormányzás evezőit akarja megragadni, mindenkéltől az ellenzékkel kell tisztába jónie, azért van a személyi kérdésnek ebben az irányban nagy fontossága, mert egy népszerű államférfiú aranylag kisebb ellenállással fog találkozni az ellenzék részéről.

Szentiványi Árpád: A jelenlegi helyzet távolról nem lenne ilyen komoly, hogyha az én ajánlataimat a Szell-kabinet egész terjedelmükben a magáévé tehette volna. Ma azonban a magyar vezényleti nyelv kérdésében, határozott állásfoglalás nélkül, nem képzelhető olyan megoldás, amely jobb és állandóbb viszonyokat teremthetne. Pedig a dolog nem is olyan komplikált, mint amilyennek képzelik, mert a magyar vezényleti nyelv tulajdonképpen csak az intenzívebb magyar katonai nevelést feltételezi, úgy hogy a tiszték kérdése természetes, szinte automatikus uton nyer megoldást, és ezzel a vezényleti nyelv kérdésének megoldása is el volna érve. A megoldás útján tehát a nevelés kérdése a legelső állomás. Ami a személyi kérdést illeti, az Szentiványi nézete szerint másodrendű dolog, de bizonyára az is természetes, hogy az ez idő szerint népszerű államférfiak a mai nehéz állapotok szanalásának feladatahoz több kilitással foghatnának hozzá.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt elnöke hosszasan védte pártját a szöcszég vádjá ellen; de végre is az maradt a legfőbb argumentuma, hogy a felizgatót kerületek kényszerítették az ellenzékét a további obstrukcióba. A magyar vezényleti nyelv lehetőségére nézve ezeket mondotta:

— A ki a dolgokat érti, tudja, hogy a valóságban az útközveteket jelekkel dirigálják. A trombitát mindenki megérti, mert az sem német, sem magyar. Mindenesetre haszon lehet, hogy a főparancsok egy nyelven ossza ki rendelkezéseit, hogy azokat a kik annak végrehajtására kötelesek megértsek. Ez legfőjebb oda vezethetne, hogy egy bizonyos katonai és taktikai egységig egy vezényleti nyelv érvényesüljön. Ezen a határon alul azonban mindkét állam nyelve jogaiba helyezhető.

Holló Lajos: Apponyi Albert volna leginkább az a férfiú, a kivel szemben az ellenzék a legbékülete nyebb hajlandóságot tanusítana, föltéve, ha megkapná a megbízást a kormányalakításra. A kormányzó párt on az a politikus látta elejétől fogva legbiztosabban a helyzetet. Az Apponyi-Darányi-Wekerle-fele kombináció a liberális párt összes aranyalatait kielégitené. De az ellenzék természetesen, bárki jőjön, a nemzeti követelmények teljesítése elengedhetetlen feltetele. Az ellenzéknek is, az országnak is a végleges megoldás áll érdekében, azért visszautasítunk minden „ideiglenes“ és „átmeneti“ kormányalakulást.

Rakovszky István: Ma már nemzeti engedmények nélkül lehetetlen a kibontakozás. Szell bukása előtt talán még lehetséges lett volna. Szell a passzív rezisztenciával az obstrukciót elvitte volna odáig, hogy meguntta volna mindenki s elkövetkezett volna az az idő, a mikor az okvetlenül szükséges törvényjavaslatokat keresztül híjják. Khuen-Hedervary uralma alatt sok minden történt s betetőzője Szaparynak szerencsétlen kísérlete. Jóllehet bizonyosnak látszik, hogy gróf Khuen-Hedervary ettől a dologtól távol áll, ezt mondják azok, a kik közelről ismerik, ezt mondom én is; ámde a függetlenségi párt a kormány tényének minősítette a dolgot.

Arra a kérdésre, mi módja volna a kibontakozásnak, Rakovszky azt felelte: engedmények. És csak az az államférfiú oldhatná meg sikerrel a válságot, a kiben a nemzet minden rétege bizik s a kinek politikai multjában garancia van. Ez az ember könnyebben megegyezhetne az ellenzékkel azokra a követelésekre, a melyek nyomban teljesítendők s azokra is, a melyek

1-én a város közgyűléséhez intézett levelében köszönete mellett a leghalásabb érzéssel fogadta a hazafias indokokból keletkezett ezen elismerést. „Biztosítom — írja tovább levelében a derek hazafi — ez alkalommal is t. Vizaknai polgártársaimat arról, hogy minél hasznosabb szolgálatokat teszek a szeretett közös hazának azon állásról, melyet a hazafiai érzelmi derék Vizaknai polgártársak nyújtottak nekem; azon leszek továbbá, hogy a t. város külön érdekeinek is, a mennyire csak eszközölhetem, a legnagyobb hűséggel és odaadással szolgálhassak; azon leszek végül, hogy csekély erőmhöz képest választó városomnak oly nemű viszonzolgálatokat is tehessenek, melyek szerény nevemet egy későbbi időben is t. polgártársaim szíves emlékezetében megtartsák (Városi lev. II. 1873. sz. 768. Prot. pol. sz. 104.). Ó nemcsak Vizaknának, hanem hazájának is nagy polgára, mondhatni diszpolgára, Vizaknának igen sok szolgálatot tett, melyek nevét valóban Vizakna minden rendű, nemzetiségű és felekezeti lakóai emlékezetében a legkegyeltesebb tisztelet közt megtartják!

12. Török Dániel, mint az előbbiek, 1872 decz. 30-án tartott közgyűlésen választott meg Vizakna diszpolgárává. A városnak több éveken át szeretve tisztelt, közkedvességű főispánja volt.

13. Dr. Nemes János ügyvéd, Vizakna városa tiszti ügyésze, az 1872 decz. 30-ki közgyűlésen, midőn több jeles hazafi Vizakna diszpolgárai közé megválasztott, a románok azon kivására: hogy közülök is legyen valaki, lett diszpolgár. Vagyis, a miut a jegyzőkönyvben kifejezve van: „Ugyanez alkalommal földmért indítvány folytán, tiszti ügyészünk dr. Nemes János is, a megtiszteltetés jeleül hasonlólag a városi polgárok sorába fölvétetni határozottat.“ (Prot. pol. sz. 60.)

14. Assa- és jablanczkúrti Ghyczy Kálmán, m.

ODA

földbir-
mint
irtokra,

25a.

ermészetü
hogy a
helyi
3/4-éig
irtokaira
birtokiv-
kölesö-
atő idő-
70 évi
melyben
tatik.

fizethetők,

endő.
25 17-30e
ye
tal-
és
kín-

er
zás-
dt
libe-
pette
ete-
eká
kor-
me-
nak
ose
ad-
on

yáros

ajánlja, az általa
son kitüntetettök, ágy- és asz-
z diszitó betétek,
tálczakendők ésti szövését is
gadja.

178 31-32

megvalósítása későbbre maradhat. Apponyi utolsó beszéde a kibontakozás alapjait szolgálhatja. Rakovszky Apponyi álláspontját olyannak tartja, a mely a kibontakozás garanciáit magában foglalja.

Kombinációk. Természetes, hogy az egész ország közvéleménye a politikai helyzet alakulásának eshetőségeivel foglalkozik. Leginkább előtérben van Lukács László és Wekerle Sándor neve. Gróf Apponyi Albertet is kezdték emlegetni, mint a jövő emberét. Irányadóvá erősödött az a nézet, hogy olyan miniszterelnökre van szükség, aki a gazdasági kiegyezésnek nagy nehezen elért sikereiből nem alkuszik el semmit, sem jó szóért, sem olcsó népszerűségért, sem jelentéktelen külsőségekért.

A parlamenti bizottság jelentése. Terjedelmes és alapos jelentésben számolt be a parlamenti bizottság a vesztegetés ügyében tartott vizsgálatának eredményéről. A bizottságnak a vizsgálat alapján megalkotott véleménye a következő: „Hogy a Ház határozatainak bizonyos irányt nyújtunk, összenyomásként véleményünket a beszámítás és az eset politikai megítélése tekintetében röviden abban foglaljuk össze, hogy gr. Szapáry László vétett a haza érdekei ellen, de ebben része a kormánynak vagy miniszterelnöknek nem volt a cselekménye csak elszigetelt büntetés és az ennek nyomán lefolytatott vizsgálati eljárás minden kétségen felül helyezi a magyar törvényhozás minden egyes tagjának hozzáférhetetlen erkölcsi tisztaságát. És minthogy ennél fogva ezen ügyben semmi további intézkedésnek szüksége nem forog fenn, a Ház kimondja, hogy a bizottság jelentését tudomásul veszi és ezzel napirendre tér.”

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetési kért megújítva bennünket továbbra is támogatni szíveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékükön szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

Előfizetési felhívás.

— **Lapunk 66-dik száma a f. hó 15-iki ünnep munkaszüneté miatt 14-én este jelenik meg.**

kir. pénzügyminisztert a Magyarország pénzügyi történetében korszakot alkotó önfeláldozó munkássága, szigorú lelkiismeretessége és önzetlen hazafisága által teljes mértékben kiérdemelt hálás elismerés örök emlékeül, Vizakna város állandó bizottsága 1875. január 28-án tartott rendkívüli közgyűlésében igatatta Vizakna város diszpolgárai sorába. (Városi lev. 1875. II. sz. 212. Prot. pol. sz. 22.)

15. Nagy-klopotivai Pogány György, ő Felsege által a m. kir. belügyminiszternek 1875. jan. 11-én 106. e. n. sz. alatt kelt leirata szerint Vizakna város főispánjává neveztetvén ki, ugyanazon év jan. 25-én Vizakna város állandó bizottsága rendkívüli közgyűlésén, a jelzett legkegyelmesebb kinevezetés feletti öröm ötletéből a legnagyobb lelkesedéssel igatattott be a város diszpolgárai közé a politikai administratio színvonalán álló veterán bajnok, köztisztviselőben levő derék hazafi. (Városi lev. 1875. II. sz. 212. Prot. pol. sz. 22. és 695.)

16. Borosjenői gr. Tisza István 1886. nov. 4-én megválasztatván vizaknai választókerület országgyűlési képviselőjévé, 1892. január hóban választáskor Ugron Zoltán ellenében megbukván, a város képviselőtestülete a csak hamar ez eset után tartott rendkívüli közgyűlésén választott meg Vizakna diszpolgárává a hozzá hívekül maradottak által.

17. Kadicsfalvi Török Bertalan, alsófehér várm. országgyűlési képviselő s Ferencz József r. lovagja, Vizakna képviselő-testületének néhány évvel ezelőtt tartott közgyűlésén soroztatott a város diszpolgárai közé tisztelet és hála jeléül ama több versbeli érdemes tetteiért, melyeket a város java tekintetében részint mint egykori alsófehér-vármegyei főjegyző, részint később mint országgyűlési képviselő mivelt.

Leszámítva a leszámítandókat, büszke lehet Vizakna közönsége, hogy ily sok érdekes, nemes és tiszta lelki hazafiakat számíthat diszpolgárai sorába!

— **Gyászír.** Özv. Utczás Sámuelné. sz. Albert Zsuzsanna, életének 86-dik, özvegyiségének 33-dik évében hosszas szenvedés után f. hó 14-én Nagyenyedén meghalt. A megboldogult hült tetemei, kibent Szathmáry Mózes feyintézetű őrparancsnok anyósát gyászolja, f. hó 16-án d. u. 4 órakor tetetnek örök nyugalomra az ev. ref. egyház szertartása szerint.

— **Honvéd-táborozás.** A Nagyenyeden állomásozó honvéd-zászlóalj f. hó 12-én délután indult Tövis felé a nagy-gyakorlatokra, melyek a Lippa környékén tartandó király-gyakorlatokban fognak záródni. Tövisről Gyulafehérvárra, innen Szászsebesre, majd Szászvárosra mennek, hol hadosztály- és hadtestgyakorlatokat tartanak. Szeptember elején érkeznek Lippa vidékére, honnan csak ugyanazon hó 18-án térnek vissza.

— **Minorita házfőnök.** A magyarországi minorita rend aradi nagy gyűlése Deli Ödönt a nagyenyedi rendház derék főnökét a szegedi plebánia adminisztrálásával akarta megbízni, a mi kiváló jele annak a nagy bizalomnak és tekintélynek, a mit Deli Ödön rendtársai között megnyerni és biztosítani tudott magának rokonszenves és sikeres egyházi és társadalmi működésével. Csak nehezen sikerült az ő ismételt kérésének a káptalan tagjait ettől a szándéktól elteríteni, s így továbbra is a nagyenyedi társház főnöke marad, a hol sok és kiváló érdemeket szerzett tizenhatsz esztendei tevékenységével. A nagyenyedi rom. kath. egyházközösségnek szívesen gratulálunk ehhez az öröndetes választáshoz. S egyszersmind örömtűnket fejezzük ki a fölött, hogy e kiváló férfit továbbra is körünkben üdvözölhetjük.

— **Augusztusi időjárás.** A szegedi „Meteor” azt jósolja, hogy egészen állandó időjárást nem várhatunk, bár nyarunknak, viszonyítva az eddigi hónapokhoz, augusztus lesz a legmelegebb hónapja. 13-át követőleg egész a 21—22. csomópontok hatásköréig állandó, meleg időjárásra van kilátásunk. A hónap utolsó harmada változatos lesz, de meleg jelleggel, hol a csomópontok már inkább csak zivatáros, viharos időt hoznak, mely rövid ideig tart, mint huzamosabb tartó hűvös időt és esőt. Augusztussal meg lesznek a gazdák elégedve, a hol esetleg jégkárokat nem fog okozni időjárásával. Az emberei indulatokra és szenvedélyekre legfőképp a 11-iki, 24. és 28-iki csomópontok hatnak igaztatólag. A csomópontok 13, 16, 21, 22, 24, 25, 28 29-iki napokra esnek.

— **Enyediek a kolozsvári kiállításon.** A kolozsvári kamara kerületi iparossegédek és tanoncok munkakiállításának bíráló-bizottságai f. hó 12-én befejezték működésüket s odaítéltek a jutalmat. A városunkból való kiállítók közül kitüntetésre érdemesítették: Boros Aron segéd Gilla János lakatos mesternél, Ilyés Vince és Elekes János segédek Spaugenberg Gyula asztalos mesternél, Maticska Béla segéd Máthé István férfi-szabó mesternél, Paul János segéd Kocsis György szücs mesternél. Örömmel gratulálunk az érdemes munkásoknak és derék mestereiknek, kiknek szintén nagy részük van az elért sikerben.

— **A magyar védő egyesület,** czéljához híven a hazai ipari és mezőgazdasági termelés és a hazai munka és nemzeti kereskedelem védelme és ezuton való nemzeti irányu fejlesztésére működését megkezdte. Ezen czélból fölkér minden ipari és mezőgazdasági termelőt, azok szövetkezeteit és testületeit, — minden iparost és gazdát, akik az általuk előállított cikkeknek nagyobb forgalmát, gyárakat stb. akik hazai cikkekkel hajlandók szükségletüket fedezni, hogy ezen szándékukat, a kereslet tárgyát és az évi szükséglet mennyiségét nálunk jelentsek be. Azon termelőket és termelő-szövetkezeteket pedig, akik burgonyát, paradicsomot, görög- és sárgadinnyét, szőlőt, barackot, körtét, almát, szilvát, szilvaizt, (lekvárt), diót, vaját, tojást, baromfit, stb. akár kisebb, akár nagyobb mennyiségekben külföldre való szállítás czéljára már is eladni akarnak, ha az egyesülethez fordulnak, oly kiváló külföldi czégekkel hozhatja összeköttetésbe, melyek e cikkekkel itthon veszik át minden mennyiségben a legjobb elérhető áron.

— **A bileki mars.** A katonai hadvezetőség szigorú vizsgálatot indított a szerencsétlen végű bileki mars

ügyében, amelynek eredményét már közli a hadsereg reideleti lapja. Eszerint Rabenhorsti Dragoni Alfonz tábornokot, a 6. hegyidandár parancsnokát, telekesi Török István ezredet, a 12. gyalogezred parancsnokát és Eichensiegi Grünvald Albert ezredet a 12. gyalogezredben, felmentették jelen állásuktól.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ünnepe.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület aug. 29. 30 és 31-én Brassóban tartja meg idei közgyűlését. Brassó város pompás természeti szépségeivel, gyönyörű kiránduló helyeivel egyébként is látogatott nyári üdülőhely, a mely a nyaralóknak egyuttal a nagyváros kényelmét is nyújtja és így valóban pompás külső keretűl szolgál a turisztikát fejlesztő egyesület közgyűlésének. E három napra ünnepélyekkel és kirándulásokkal egybekötött, változatos szórakozások lesznek Brassóban. Kirándulás a Cenik hegyre, ahol megkoszorúzzák az ezredés emlékoszlopát. Hangverseny és táncmulatság. Ünnepi közgyűlés a városi vígadóban. Csángó háziipari kiállítás. Csángó lakodalom. Kirándulások a fenséges szépségű Csukásra kocsin és lóháton és hasonló érdekes szórakozások. Az egyesület e három napos ünnepélyre vendégeket szívesen lát, a kik részére az államvasutak igazgatósága kedvezményes vasuti utazást engedélyezett. Az első osztályon utazók második, a második osztályon harmadik, a harmadik osztályon utazók pedig fél második osztályú menetjegyét fizetnek. Az államvasutak központi menetjegyirodája az Erdélyi Kárpát-Egyesület megbízásából a közgyűlés idejére társasutazást rendez Brassóba. Az érdeklődők ez irodában, valamint 27 vidéki fiókirodájában részletes programot kaphatnak és díjtalan felvilágosítást nyerhetnek. A brassói tartózkodás költségei rendkívül mérsékeltek és így az Erdélyi Kárpát-Egyesület méltan számít arra, hogy ugy a fővárosból, mint a vidékről számosan vesznek részt a kínálkozó szórakozásokban.

— **Példás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb furdője: Herkulesfurdő. Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50% arkedvezményben részesíti ugy a lakás mint a páratlan gyógyhatásu kéndus és kősós meleg furdők áránál. Ismeretes, hogy e világhírű furdők c-alhatatlan sikerrel használatnak ischias, idült csuz, köszvény, bőr- és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, verszegénység stb. ellen. Dícséretes eselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfurdő gyógyító és üdítő hatásabau részesülhessen.

— **Áron vesszője.** A régi Egyiptom kigyóiról írt műveben Bousiac többek közt szól az Áron vesszőjéről is, mely a biblia elbeszélése szerint kigyóvá változott, amikor a földre dobta és ismét bottá lett, amikor a farkánál fogva fölemelte. A faraók udvaránál számos varázsló élt, aki ezt a csodát többször bemutatta, sőt ma is vannak kigyószelidítők, akik a kigyóból botot és a botból kigyót csinálnak. E czelra az aspis, más néven Kleopatra-kigyót használják föl. Még ma is látni Kairó utcáin kigyóbüvölköt, kik mindenféle más mutatványokon kívül az Áron pálczája néven ismert csodát is bemutatják. A kigyóbüvölő a kigyó torkába kőp, a földre teszi és egy meghatározott helyen megszorítja a nyakát, mire a kigyó megmerevedik. A merevgörcs anynyira megkeményíti a kigyó testét, hogy a büvész botként támaszkodhat rá, de ha a farkát két tenyere közt erősen dörzsöli, a kigyó fölébred és régi alakját újra magára ölti. Az aspis marását a régi egyiptomiak feltétlenül halálosnak tartották és mint szent állatot tisztelték, melynek kepe különböző istenségek ábrázolásában is szerepet játszik.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említesre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kerjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDŰL ELISMERT KELLEMES* IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczárért a következő pompás aranyujtemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zsebóra, pontosan járó, 3 évi jótállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fagon, simili brilliánsokkal; 2 legfin. goldin nyakkendő; 2 valódi goldin ujjvatu fülönfüggő; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a láncához. — Nem tetsző kicseréltetik, vagy a pénz visszatérítetik, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Mindenen pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában

Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

70 30-52

828 I-903. számhoz.

Hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ó Nagyméltósága az 1903. évi május hó 12-én kelt 21917 számú rendeletével a lörinczrévei állami iskola felépítését 10811 kor. 10 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az 1903. évi augusztus hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára a nagyenyedi áll. épít. hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzeni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt

ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anyuival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vetetni. Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántépenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam-építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

Kelt Nagyenyed, 1903. augusztus 3-án.

Alsófehérmegyei m. kir. Építészeti Hivatal.

275 1-1

Tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy úgy

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ,

valamint az összes e szakmába vágó munkálat, mint **aranyozást** stb. elvállalok **szolid ár és pontos kivitelben felelősség mellett.**

Miután e téren évek óta önállóan dolgozom a t. közönség teljes megalgedésére, kérem a n. é. közönség b. pártfogását.

Tisztelettel

273 2-4

ZSIGMOND JÓZSEF szobafestő,
Felszeg-utca 13.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czell Frigyes és fia cég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " peccenye	—80 "
1 " " rizling	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	2-40 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	1-30 "
7 " csemege gyógy rizling	2-20 "
3 1/2 " " " trami	1-10 "
7 " " " som	1-60 "
5 " " legfinomabb aszu	1-40 "
3 1/2 " " Leányka	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss **szebeni felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székely turó**, ugyszintén finom **likörök**, **tea-sütemény**, **tea**, **rum**.

T. vevőim szives pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
süte.

Naponta kétszer friss sütemény

9 31-*

Első rendű gözmalomliszték nagy raktára.

VAJNA MIKLÓS

SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda

uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Van szerencsém a nagyabecsült hölgyközönség szives figyelmét felhívni, hogy az összes nyári újdonságok **tulhalmozott raktár** miatt mélyen **leszállított árban lesznek elárusítva.**

A már beállott fürdőidényre ajánlom nagy választéku kész uszóruhákat, valamint sapkákat és masszírozó kezttyüket. Elutazások alkalmával minden kivitelű fa- és bőr-bőröndök.

Oriási választék uri sport-ingekben sapkában és övökben.

Nagyenyedi harisnyagyár egyedüli képviselője. Állandó nagy raktár férfi, női és gyermek **harisnyákban** Harisnya kötés és fejelés elvállaltatik.

Menyasszonyi kelengye 600 koronától 10000 koronáig.

Enyedi és Margit vászon egyedüli raktára. Világhírű női és férfi pécsi kesztyű, Pelikán és Gyukits férfi kalap gyárosok kizárólagos raktára.

Állandó nagy raktár szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítőkből, valamint damast asztal-neműekben és zsebkendőkből.

VAJNA MIKLÓS.

111 *-*

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának **3 koronától.** Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek **12 óra alatt kielégítettek.**

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. szám I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:
LÖFLER EMIL.

Foghuzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10-12 és d. u. 3-7-ig

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párisi fogorvosi akadémia kiállításán a keresztel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 18-30

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

TÁNGEL JOZSEF

női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett **csakis mindig** a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva.

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
NAGYENYED.

Készít:
műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes újságjegyeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemű kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben Továbbá postacsomag és üveg-cimkéket, pecsétjegyeket, rajjelzőket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőpapírokat és mindennemű gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Mindennemű DOBOZÁRUT (CARTONNAGE) u. m. közönséges és haláltól dobozokat stb.
Egyes részek, csukrással és gyárossal részben kisebb arányúkat, jurtáknak és csúszkák megállítására olcsó árban szállít. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
PORKAPSZULAGYÁR.
DOBOZÁRUGYÁR.

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknél, nyugdíjasoknál, ugyancsak kereskedők és iparosoknál **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmegtányosabban és gyorsan olcsó kamattal és a legcélszerűbb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kézzálogra azonnali folyóssal.

VÁLASZBÉLYEG.
LAUFER és SÁMUEL
BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.
230 18-20

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA
(tulajdonos: BOTH DEZSŐ.)

Eszközül: mindennemű üzletek gyárai, ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és bevételét úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon, valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25/a.

Törlesztéses kölcsön

igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonákkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** 3/4-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokviszonyát hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavatoljuk meg, úgy mint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő.
225 18-30

Tartós, száraz. Azonnal szárad.

A valódi CHRISTOPH-LAK
a legjobb mázó anyag a padlóra

lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használhatók legyenek, mivel a kellemetlen szag és lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni **színezett szobapadló fénymáz**, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték fűdi be a padlót s egyúttal fényt ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új padlóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázálást, stb.; van azután **tiszta fénymáz** (színezetlen) új padlóra és parkettra: mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékek már beázott egészen új padlóra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a fa-mustrát. Postacsomag körülbelül 35 négyzet méter (2 közép nagyságú szobára való) 5 ft 90 kr. vagy 9 1/2 márká. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak ide küldendők. Minta-másolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégére s a gyári jegyre, mivel azt a több mint 35 éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, rossz és gyakran a céljának meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ
a valódi szobapadló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. 234 9-15.
Nagyenyed: CIRNER J. JÓZSEF.

CHRISTOPH LAK
CHRISTOPH LAK

Csak a Christoph-lakot kerjünk!
A szoba azonnal használható.

Az iskolai tanynyre **két fűt vagy leányt** kószat vagy teljes ellátásra elvállal intelligens család.
Felvilágosítást a kiadóhivatatal ad.

Hirdetéseket
felvesz lapunk kiadóhivatala.

Somatose
oldható húsfehérnye a hús tápanyagait tartja. ezaz a legújabb fehérnye és sós majdnem izetlen könnyen oldható por alakban a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellbetegyeknek, idegbetegyeknek, gyomorbetegyeknek, gyermekgyógyászatnak, angol korban szenvedő gyermekeknek gyógyulónak **Vas-Somatose** alakjában pedig különösen **Sápkorban** szenvedőknek orvosi ajánlva. **Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat.** Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban való.

179 32-32

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár P.-t.
Alaptőke: 300.000 korona.
Tartalékalap: 100.000 korona.
Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.
Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Bálint János szövőgyáros
Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyrőmű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több bel- és külföldi kiállításon kitüntetett s mindenki által előnyösen ismert áruit és pedig:

Női és férfi mosó ruhaszövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműkhez és ruhákhoz diszító betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfutók, asztalközepek, tálcakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműk és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 26-29

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
NAGYENYED.

KÖNYVDAI MŰINTÉZET.
PORKAPSZULAGYÁR.
DOBOZÁRUGYÁR.

Mindenemü DOBOZÁRUT (CARTONNAGE) u. m. közönséges és haláltól dobozokat stb.

Építkezések, csukrásszok és gyárak részére készülő árukat, kártyák, lapok és csomagolóanyagok megállítására olcsó árban szállít.

Készít:
műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes újságjegyeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindennemü kereskedelmi nyomtatványokat, könyvnyomdai és könyvnyomdai kivitelben Továbbá postacsomag és üveg-cizmákat, pesztjegyeket, rajjelvényeket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőpapírokat és mindennemü gyógyszerész nyomtatványokat könyv- és könyvnyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben. ♦ ♦ ♦ ♦ ♦

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek, egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknél, nyugdíjasoknál, ugyancsak kereskedők és iparosoknál **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmegtartóssabban és gyorsan olcsó kamattal és a legcélszerűbb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kézzalógra azonnali folyóssalással.

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL
BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.
230 18-20

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA
(tulajdonos: BOTH DEZSŐ.)

Eszközöl: mindennemü üzletek gyárai, ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és vevését egy Budapestben, mint bárhol Magyarországon, valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25/a.

Törlesztéses kölcsön

igénybevitelével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonákkal arányban álló **olcsó s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított érték** $\frac{3}{4}$ -éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokviszonyokhoz hozzájárulást sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavatoljuk meg, úgy mint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevelre válaszbélyeg melléklendő.
225 18-30

Tartós, szagtalan. Azonnal szárad.

A valódi CHRISTOPH-LAK
a legjobb mázó anyag a padlóra

lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használhatók legyenek, mivel a kellemetlen szag és lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja elkerültek. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A padló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni **színezett szobapadló fénymáz**, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték fűdi be a padlót s egyúttal fényt ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új padlóra. Teljesen befűd minden foltot, korábbi mázálást, stb.; van azután **tiszta fénymáz (színezetlen)** új padlóra és parkettra: mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékek már beázott egészen új padlóra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a fa-mustrát.

Postacsomag körülbelül 35 négyzet méter (2 közepes nagyságú szobára való) 5 ft 90 sr. vagy 9 $\frac{1}{2}$ márká. A közvetlen megrendelések minden városban, a hol raktárak vannak ide küldendők. Minta-másolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizyálni a cizégre s a gyári jegyre, mivel azt a több mint 35 éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, rossz és gyakran a céljának meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ
a valódi szobapadló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. 234 9-15.

Nagyenyed: **GIRNER J. JÓZSEF.**

Csak a Christoph-lakot keressük! A szoba azonnal használható.

Az iskolai tanterv
két fűt vagy leányt
kösz vagy teljes ellátásra elvállal intelligens családd.

Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Hirdetéseket
felvesz lapunk kiadóhivatala.

Somatose
oldható húsfehérnye a hús tápanyagait tartalmazza (fűt fehérnye és só) majdnem izetlen könnyen oldható por alakban

a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellbetegségeknek, idegbetegségeknek, gyomorbetegségeknek, gyermekgyógyászatnak, angol korban szenvedő gyermekeknek, gyógyulók számára.

Vas-Somatose
alakjában pedig különösen **Sápkorban** szenvedőknek orvosiilag ajánlja.

Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszerárúban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban való.

173 32-52

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár P-t.
Alaptőke: 300.000 korona.
Tartalékalap: 100.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Bálint János szövőgyáros
Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyrődemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több bel- és külföldi kiállításban kitüntetett s mindenki által előnyösen ismert árukat és pedig:

Női és férfi mosó ruhászövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ág- és asztalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműkhez és ruhákhoz díszítő betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfutók, asztalközepek, tálcakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműk és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 26-29